

Hvem jeg er og hva jeg vil

Jeg vil praktisere min tro eller mitt livssyn
- alene og i fellesskap med andre

Innhold

Innledning	4
Jeg trives i kirken min	6
Vi er ulike	8
Dette er meg	10
Jeg er med	12
Alle kan få oppgaver	14
Hjemme hos meg	16
Vi feirer høytider	18
Dette er min tro	20
Jeg har rett	22
Hør på meg	24
Vedtak er viktig	26
Dette får jeg til	28
Vi hjelper hverandre	30
Jeg vil høre til	32
Studiegruppe	34

Innledning

Heftet "Hvem jeg er og hva jeg vil" har som målsetting få i gang en samtale om hvordan tjenestemottaker ønsker å forholde seg til sin tro eller sitt livssyn, og hvilke ønsker en har for praksis. Heftet består av 14 tema som presenteres både med tekst og bilde. Heftet kan brukes som utgangspunkt for bevisstgjøring og samtale med tjenestemottaker alene, eller i en studiegruppe med flere. Frivillige organisasjoner i studieforbund som arrangerer slike grupper kan søke om tilskudd til læringsprosessen i gruppa. De må i så fall følge studieplanen som finnes bakerst i heftet.

Bakgrunnen for dette for heftet er Grunnloven § 16, som omhandler retten til retten til fri religionsutøvelse. I praksis betyr dette at den som yter helse- og omsorgstjenester også har et ansvar for å legge til rette for den enkelte tjenestemottakers mulighet til fri tros- og livssynsutøvelse. Jfr. heftet "Samhandling mellom helse- og omsorgs-

tjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn", utgitt av Samarbeidsrådet for Tros- og livssynssamfunn i samarbeid med Helsedirektoratet. (Kan lastes ned fra www.deltakelse.no)

Heftet er utarbeidet i et samarbeid mellom Norsk Forbund for Utviklingshemmede, Kirkerådet for Den norske kirke og Kristelig studieforbund (K-stud). Arbeidsgruppa har bestått av Hege Irene Fossum, Ole Hafell, Kari Melby, Merethe Wingerei, Marte Spilling Espeland og Tor Ivar Torgauten. Bildene er tatt av fotograf Marianne Lind.

Ytterligere eksemplarer av heftet kan lastes ned fra www.deltakelse.no. Fredrikstad kommune og Borg bispedømme har laget et eget veiledningshefte om kartleggingsamtale i forhold til tros- og livssynsutøvelse. (Kan lastes ned fra www.deltakelse.no)

Utgitt september 2014

Jeg trives i kirken min

Jeg ble med for å se hva det var.
De hadde det så fint sammen.
Jeg fikk lyst til å være med der.
Jeg gleder meg til å være sammen med dem igjen.
Vi har noe felles og jeg kan være meg selv der.
De setter pris på meg.
Vi tar vare på hverandre.
Jeg har funnet min plass i kirken.

Merethe Wingerei

Vi er ulike

Vi er ulike
Noen er kristne.
Noen er jøder.
Noen er buddhister.
Noen er muslimer.
Det er mange flere religioner.
Noen tror at det ikke er en gud.

Vi har respekt for hverandre,
selv om vi ikke har samme tro.
Vi kan lære mye av hverandre.

Dette er meg

Linn-Jeanett Roberg:

Jeg ble døpt og konfirmert i Granly kirke.
Jeg har lyst til å gifte meg i kirken,
med kjæresten min, Ken David.

I kirken møter jeg hyggelige folk.
Da jeg var liten gikk jeg i kristen
barneklubb.

Vi ba aftenbønn hjemme.
Jeg kan hele Fader Vår.
Jeg synger i band.
Jeg kan mange sanger.
Jeg synger i mikrofon.

Knut Kirkeberg:

Jeg vokste opp i Lunner.
Da jeg var liten gikk vi i kirken der.
Jeg ble konfirmert i den kirken.

Hjemme pleide vi å be aftenbønn,
syngte julesanger før jul og høre på
jule-CDer.

Jeg synes det er urettferdig
at vi kan sitte her og kose oss
mens andre lever i krig.

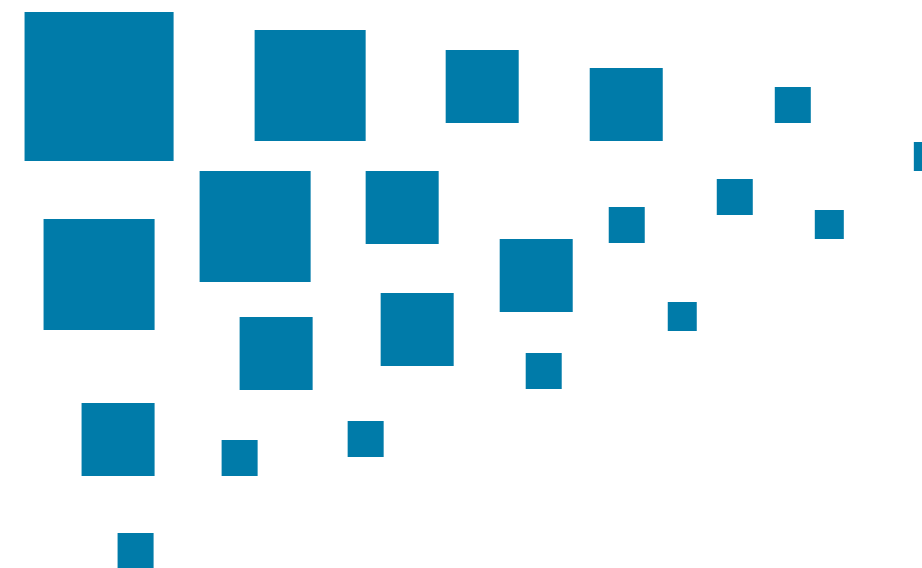

Jeg er med

Vi synger sammen.
Vi leser fra hellige bøker.
Vi prater med hverandre,
og vi er stille sammen.
Vi smiler til hverandre.
Vi tenner lys.
Vi ber sammen.
Vi spiser sammen.

Alle kan få oppgaver

Noen ønsker velkommen.
Noen tenner lys.
Noen deler ut sangbøkene.
Noen bærer korset.
Noen samler inn pengene.
Noen leser høyt.
Noen ber en bønn.

Alt dette kan jeg gjøre.
Det er spennende å gjøre nye ting.

Hjemme hos meg

Jeg kan be bordbønn.
Jeg kan be aftenbønn.
Jeg kan høre på musikk og sang.
Jeg kan lese eller bli lest for.
Jeg kan pynte huset mitt med bilder og kunst.
Jeg kan ha husalter.
Jeg kan henge opp kors.
Jeg kan pynte huset mitt til høytid.

Vi feirer høytider

Den kristne kirken feirer jul og påske.

Vi går i kirken.

Vi synger sanger og spiser god mat.

Vi pynter hjemme.

Muslimene feirer Id al-fitr etter enden av fastemåneden Ramadan og Id al-adha etter at pelegrimreisen er unnagjort.

Jødene feirer Rosh Hashana, Pesach og Chanukka.

Dette er min tro

Jeg viser troen min i det jeg gjør.
Mange ble døpt, velsignet eller hadde navnedag.
Mange ungdommer ble konfirmert.
Som voksen har jeg vært med i begravelse og bryllup.

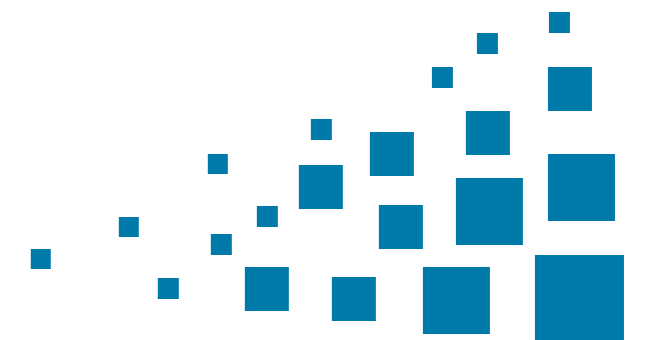
Noen går til moskeen, til kirken, til tempelet eller til synagogen.

Jeg har rett

Alle har rett til å ha sin tro.
Det står i Norges lover.
Jeg har rett til å få hjelp til det jeg trenger.
Vi må snakke sammen om hva jeg ønsker.

Hør på meg

Jeg har rett til å få min egen plan
når jeg trenger hjelp fra flere.
Den heter Individuell Plan.

I planen min skal det stå hva jeg ønsker med livet mitt:

- hvem jeg er og hvordan jeg vil leve
- hvilken tro eller hvilket livssyn jeg har
- hvordan jeg ønsker å praktisere troen min

Vedtak er viktig

Mange trenger hjelp for å kunne være med.
Det må stå i vedtaket mitt
hva jeg trenger hjelp til.

Derfor må jeg søke om

- hva slags hjelp jeg trenger
- hvor mange timer jeg trenger hjelp
- den transporten jeg trenger

JULY U M T O T F L S W M T W T F S S 27 1 2 3 4 5 6 28 7 8 9 10 11 12 13 29 14 15 16 17 18 19 20 30 21 22 23 24 25 26 27 31 28 29 30 31	AUGUST AUGUST U M T O T F L S W M T W T F S S 31 1 2 3 32 4 5 6 7 8 9 10 33 11 12 13 14 15 16 17 34 18 19 20 21 22 23 24 35 25 26 27 28 29 30 31	Saturday Lørdag JUNE JUNI Week Uke 25/2014	<h1>21</h1>
Agnar Annar 172-193		Sommersolverv/Summer Solstice	
<p>Lørdags kaffe i Hilde kirke kl. 12⁰⁰ Sofie bestille drøye til 11⁴⁰</p>			
Sunday Søndag JUNE JUNI Week Uke 25/2014		<h1>22</h1>	
Håkon Maud 173-192			
<p>Gudstjeneste i Hilde kirke kl. 11⁰⁰ Trond & Solveig hente kl. 10²⁰</p>			

Dette får jeg til

Uke- og dagsplanen lager jeg sammen med en fra kommunen og en som kjenner meg godt. Der står det hva jeg skal gjøre og hvordan jeg skal få gjort det jeg vil.

Hvis planen min ikke blir fulgt, skal det skrives avvik. En som kjenner meg godt må passe på at planen blir fulgt.

Vi hjelper hverandre

«Det var en gang en mann som var blind. Han var lei seg fordi det var vanskelig å gå, uten å snuble og slå seg.

Han ble kjent med en mann som var lam. Den lamme mannen var lei seg, fordi han ikke kunne gå der han ville.

Den blinde foreslo at han kunne bære den lamme. Da kunne den lamme være den blindes øyne, og den blinde mannen kunne være den lammes føtter».

Når vi hjelper hverandre er det godt å være sammen.

Jeg vil høre til

Jeg vil bli kjent
med dem som jobber der,
og de må bli kjent med meg.
Jeg vil også bli kjent med de andre
og jeg vil at de skal bli kjent med meg.

Tjenesteyteren min må hjelpe meg om jeg trenger det.

Hvem jeg er og hva jeg vil

Det kan være hensiktsmessig å bruke dette heftet i en studiegruppe (samtale- og dialoggruppe), der man sammen med flere fra målgruppa kan få hjelp til å avklare sitt forhold til sin tro eller sitt livssyn. Ved å dele ønsker, behov og erfaringer med hverandre, kan læringseffekten bli større. Selve fellesskapet i gruppa kan også fremme læring.

Denne studieplanen er laget for bruk i studiegrupper, og er godkjent av Kristelig studieforbund (K-stud). Frivillige organisasjoner som tilhører et studieforbund kan søke om tilskudd til læringsprosessen i slike studiegrupper. K-stud sine tilskudsregler og søknadsportal finner du på www.k-stud.no. Kontaktopplysninger til de andre studieforbundene finnes på www.vofo.no.

Læringsmål

I løpet av studiegruppas samlinger skal deltakerne bli bedre kjent med seg selv og bli klar over hva de ønsker og hvilke behov de har i forhold til sin tro eller sitt livssyn. De skal få økt kunnskap om sine rettigheter og de muligheter de har i forhold til å praktisere eller utøve sin tro eller sitt livssyn. Etter endt studie skal deltakerne vite hvordan de kan få praktisert det de ønsker.

Målgruppe

Mennesker med kognitive vansker som trenger hjelp for å finne ut av hvilken religion eller livssyn de tilhører eller ønsker å tilhøre, og hjelp til å utøve og praktisere sin tro eller sitt livssyn. Med mennesker med kognitive vansker mener vi personer med utviklingshemning, ervervede hjerneskader og demente.

På generelt grunnlag anbefales det å ha 5-8 deltakere i en studiegruppe. For denne målgruppen er det som oftest mest hensiktsmessig med 3-5 deltakere.

Innhold

Hovedtema:
Hvem jeg er og hva jeg vil. Jeg vil praktisere min tro eller mitt livssyn – alene og i fellesskap med andre.

Emner:
Studiet følger de 14 temaene i dette heftet.

Nivå:
Innføringsnivå

Omfang

8-14 kurstimer (studietimer). Omfanget må tilpasses deltakeren i gruppa og deres forutsetninger. Minstekravet for å få tilskudd til studiet er 8 kurstimer.

Organisering og pedagogisk metode

Studiet organiseres som en studiegruppe med veileder.

Veileders oppgave er å skape et trygt læringsfellesskap med en god og læringsorientert dialog, som fremmer gode og kvalitetssikrede valg. Dialogen tar utgangspunkt i bildene og den enkle teksten til hvert tema, relatert til hver enkelt deltakers erfaringer og ønsker.

Veileder kan vurdere å ta med gruppa på studiebesøk til en eller flere aktuelle kirker, moskeer eller andre forsamlingslokaler - eller invitere en prest, imam eller andre til en av gruppesamlingene.

Fordeling av emnene på antall samlinger, og samlingenes varighet tilpasses deltakerne i gruppa. Forslag til organisering av emner hvis dere ikke skal ha en samling pr emne:

- 1: Jeg trives i kirken min. Vi er ulike.
- 2: Dette er meg. Jeg er med.
- 3: Alle kan få oppgaver.
- 4: Hjemme hos meg.
- 5: Vi feirer høytider. Dette er min tro.
- 6: Jeg har rett. Hør på meg.
- 7: Vedtak er viktig. Dette får jeg til.
- 8: Vi hjelper hverandre. Jeg vil høre til.

Læringsressurser

Deltakerheftet:

“Hvem jeg er og hva jeg vil. Jeg vil praktisere min tro eller mitt livssyn – alene og i fellesskap med andre.” (Norsk forbund for utviklingshemmede, Kirkerådet for den norske kirke og Kristelig studieforbund (K-stud) – august 2014).

Deltakerne og veileders egne erfaringer: De viktigste læringsressursene i gruppa er 1) deltakerne egne erfaringer, 2) veileders innsikt i og erfaring med kommunikasjon og veiledning med målgruppen og 3) kompetanse om rettigheter og muligheter.

Ressursmaterieell for gruppeleder/lærer:

- Retten til å praktisere tro- og livssyn. Hvordan kartlegge tjenestemottakers ønsker og behov? En veileder til kvalitetssikring av kartleggingssamtalen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker (Borg bispedømmeråd og Fredrikstad kommune – mai 2014). Kan lastes ned fra www.deltakelse.no.
- Samhandling mellom helse- og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn. Den som mottar helse- og omsorgstjenester har også rett til å utøve sin tro og sitt livssyn – alene og i fellesskap med andre». (Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Norges kristne råd og Kirkerådet for den norske kirke i samarbeid med Helse- direktoratet, Divisjon primærhelse- tjenester - november 2013.) Kan lastes ned fra www.deltakelse.no.
- Ressurssiden www.deltakelse.no.

Evaluering

- Gruppa bør fortløpende vurdere om den trenger å gjøre endringer i opplegget.
- Når dere nærmer dere halvveis løp, bør dere bevisst sette av noe tid til å evaluere opplegget, både når det gjelder innhold, utbytte og prosessen i gruppa.
- Dere bør på siste møte forsøke å oppsummere hva den enkelte og gruppa som fellesskap har lært gjennom arbeidet med temaet.

Foto: Marianne Lind
Layout: Even Gauslaa, EMG Media
Laget for: Norsk Forbund for Utviklingshemmede,
Kristelig studieforbund (K – stud.) og Den norske kirke.